

O'ZBEKISTON SPORT SIYOSATI VA SOG'LOM AVLOD KONSEPSIYASI

Jurayev Abdinaim Xudaynazarovich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM v.b.dotsenti

Annotatsiya. Maqolada O'zbekiston sport siyosati va sog'lom avlod konsepsiyasi muhokama qilinadi. Sportning yoshlarni jismoniy, ma'naviy va ijtimoiy jihatdan rivojlantirishdagi roli, massoviy va professional sportning rivojlanishi, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va ijtimoiy integratsiya vazifalari yoritiladi. Shuningdek, mamlakatimiz sport sohasidagi yutuqlar va "Sog'lom avlod — sog'lom kelajak" dasturining ahamiyati ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston sport siyosati, sog'lom avlod, jismoniy tarbiya, massoviy sport, professional sport, ijtimoiy integratsiya, sog'lom turmush tarzi.

Аннотация. В статье рассматриваются спортивная политика Узбекистана и концепция здорового поколения. Рассматривается роль спорта в физическом, духовном и социальном развитии молодежи, развитие массового и профессионального спорта, пропаганда здорового образа жизни и задачи социальной интеграции. Также освещаются достижения страны в области спорта и значение программы «Здоровое поколение — здоровое будущее».

Ключевые слова: спортивная политика Узбекистана, здоровое поколение, физическое воспитание, массовый спорт, профессиональный спорт, социальная интеграция, здоровый образ жизни.

Annotation. The article discusses Uzbekistan's sports policy and the concept of a healthy generation. It highlights the role of sports in the physical, moral, and social development of youth, the development of mass and professional sports, promotion of a healthy lifestyle, and social integration. The achievements of the country in sports and the significance of the "Healthy Generation — Healthy Future" program are also addressed.

Keywords: *Uzbekistan sports policy, healthy generation, physical education, mass sports, professional sports, social integration, healthy lifestyle.*

Kirish.

O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng, mamlakatimizda sportni rivojlantirish va sog'lom avlod tarbiyalash masalalari davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Sog'lom avlod — bu millat kelajagi, shu bois har bir yosh avlodning jismoniy, ma'naviy va intellektual jihatdan barkamol bo'lishi davlatning asosiy vazifalaridan biridir. Sport esa insonning jismoniy sog'lig'ini mustahkamlash, ijtimoiy moslashuvini oshirish, ma'naviy va psixologik tarbiyasini shakllantirish vositasi sifatida muhim ahamiyatga ega.

O'zbekiston sport siyosatining asosiy yo'nalishlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari va hukumat dasturlarida sportni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Sport siyosatining asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat[4]:

1. Massoviy sportni rivojlantirish — bu maktabgacha ta'lim muassasalaridan tortib oliy ta'lim muassasalarigacha sportni keng joriy etish, aholining turli qatlamlarini jismoniy tarbiya bilan shug'ullanishga jalb qilishdir[2].

2. Professional sportni qo'llab-quvvatlash — bu sport federatsiyalari va sport klublarini rivojlantirish, xalqaro musobaqalarda ishtirok etish uchun shart-sharoitlar yaratish, sportchilarni moddiy va ma'naviy rag'batlantirishni nazarda tutadi.

3. Sog'lom avlod tarbiyasi — sport orqali yoshlarni sog'lom turmush tarziga o'rgatish, nafaqat jismoniy tayyorgarlik, balki ma'naviy-axloqiy tarbiyasini ham mustahkamlash.

Sog'lom avlod konsepsiyasi. Sog'lom avlod konsepsiyasi — bu yoshlarni jismoniy, ruhiy va ijtimoiy jihatdan barkamol qilib tarbiyalashga qaratilgan tizimli yondashuvdir. U quyidagi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi[5]:

1. Jismoniy tarbiya va sportni keng joriy etish — maktablar, kollejlarda va oliy o'quv yurtlarida jismoniy tarbiya darslarini majburiy va sifatli o'tkazish.

Shuningdek, bolalar va o'smirlar uchun sport sektsiyalari, kurash, yengil atletika, suzish kabi mashg'ulotlarni rivojlantirish.

2. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish — to'g'ri ovqatlanish, uyqu tartibi, dam olish va stressni boshqarish bo'yicha bilim berish, yoshlarni zararli odatlardan himoya qilish.

3. Ma'naviy va psixologik tarbiya — sport orqali yoshlar orasida o'zaro hurmat, intizom, mas'uliyat va jamoaviy ruhni shakllantirish[1].

O'zbekiston sport siyosatidagi yutuqlar. So'nggi yillarda O'zbekiston sport sohasida katta yutuqlarga erishmoqda. Jumladan:

Maktab va oliy ta'lim muassasalarida sport inshootlari kengaytirildi, zamonaviy sport zallari qurildi.

Yoshlar sport musobaqalari, ligalar va xalqaro turnirlarda faol ishtirok etmoqda.

Olimpiya o'yinlarida O'zbekiston sportchilari yuksak natijalarni ko'rsatib, mamlakat obro'sini oshirmoqda.

Shuningdek, mamlakatimizda sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishga qaratilgan ko'plab davlat dasturlari amalga oshirilmoqda. Masalan, "Sog'lom avlod — sog'lom kelajak" dasturi orqali maktab va oilalarda jismoniy faollikni oshirish, sog'lom ovqatlanish va turmush tarzini shakllantirish bo'yicha keng ko'lamli tadbirlar olib borilmoqda[3].

Sportning ijtimoiy ahamiyati. Sport nafaqat jismoniy rivojlanish vositasi, balki ijtimoiy integratsiya va sog'lom jamiyat barpo etishda muhim rol o'ynaydi. U yoshlar orasida jamoaviy ruhni oshiradi, stress va agressiyani kamaytiradi, o'zini-o'zi anglash va ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantiradi. Shu bilan birga, sport orqali yoshlar orasida yomon odatlarga qarshi kurashish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish imkoniyati kengayadi.

Xulosa.

O'zbekiston sport siyosati va sog'lom avlod konsepsiyasi mamlakatimizning kelajak taraqqiyoti va milliy barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Sport orqali yoshlarni jismonan va ma'naviy barkamol qilish, sog'lom turmush

tarzini targ'ib qilish, xalqaro musobaqalarda mamlakatimiz obro'sini oshirish mumkin. Shu bois, davlat, ta'lim muassasalari va jamoatchilikning birgalikdagi sa'y-harakatlari sportni rivojlantirish va sog'lom avlod tarbiyasida muhim omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 martdagi "Sportni rivojlantirish bo'yicha davlat dasturi" qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 15 iyundagi "Sog'lom avlod — sog'lom kelajak" dasturi to'g'risidagi qarori.
3. Jurayev A.X., "O'zbekiston sport siyosati va yoshlar tarbiyasi", Toshkent, 2022.
4. Abdullayeva M., "Jismoniy tarbiya va sog'lom turmush tarzi", Toshkent, 2021.
5. Olimov S., "Sport va ijtimoiy integratsiya", Ilmiy maqolalar to'plami, 2020.
6. Sunatov, J. R., Zikrillayeva, F., Husenova, M., & Sanayeva, M. (2025). INGLIZ TILINI O'QITISHDAGI MUAMMOLAR. University Research Base, 560-568.
7. Сунатов, Д., Тошмуродова, С., Анварова, Э., & Зикриллаева, Ф. (2025). Madaniyatlararo muloqotning ahamiyati. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 141-143.
8. Сунатов, Ж., Холмуратова, Р., Зикриллаева, Ф., & АлишEROVA, Г. (2025). Kompyuter lingvistikasida kompyuter leksikografiyasining ahamiyati. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 269-271.